

**George Ungureanu
Mateoc-Sîrb Nicoleta**

**DEZVOLTARE
REGIONALĂ
ȘI RURALĂ**

IFP - MOLDOVA

UNIUNEA EUROPEANĂ

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
EGALITĂȚII DE ȘANSE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE STRUCTURALE
2007 - 2013

George Ungureanu

Mateoc-Sîrb Nicoleta

DEZVOLTARE REGIONALĂ ȘI RURALĂ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

UNGUREANU, GEORGE

Dezvoltare regionala / Ungureanu George, Mateoc

Sîrb Nicoleta. - Iași : Tipo Moldova, 2009

ISBN 978-973-168-076-7

338.43

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Consilier editorial: *Ungureanu George*

Tehnoredactare: *Daniela Ciocoiu*

Culegere text: *Daniela Ciocoiu*

Corector: *George Ungureanu*

ISBN 978-973-168-076-7

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2009

Tipo Moldova.

E-mail: office@tipomoldova.ro

George Ungureanu

Mateoc-Sîrb Nicoleta

DEZVOLTARE REGIONALĂ ȘI RURALĂ

TIPO MOLDOVA

Referenți științifici:

Prof. Dr. Ion Valeriu Ciurea

Universitatea de Științe Agricole și de Medicină Veterinară “Ion Ionescu de la Brad”, Iași.

Prof. Dr. Nicolae Vasilescu

Universitatea de Științe Agricole și de Medicină Veterinară “Ion Ionescu de la Brad”, Iași.

Prof. Dr. Emilian Merce

Universitatea de Științe Agricole și de Medicină Veterinară –Cluj Napoca.

CUPRINS

INTRODUCERE	9
CAPITOLUL 1 NOȚIUNI GENERALE PRIVIND DEZVOLTAREA REGIONALĂ	13
1.1. Dezvoltarea regională concept, trăsături caracteristice	13
1.2. Structuri teritorial-administrative necesare gestionării dezvoltării regionale în România.....	19
1.3. Componentele dezvoltării regionale	28
1.4. Obiectivele și principiile dezvoltării regionale.....	31
1.5. Dezvoltarea durabilă sau sustenabilă- DD.....	39
CAPITOLUL 2 ASPECTE PRIVIND DEZVOLTAREA REGIONALĂ ÎN ROMÂNIA.....	47
2.1. Situația istorică asupra dezvoltării regionale în România	47
2.1.1. Situația dezvoltării regionale în România până în 1945	47
2.1.2 Dezvoltarea regională din timpul guvernării comuniste.....	47
2.1.3. Dezvoltarea regională în anii tranziției de la plan la piață.....	49
2.1.4. Măsuri de dezvoltare rurală adoptate în România pentru perioada 2007 – 2009	55
2.2. Problemele dezvoltării regionale în România.....	58
2.2.1. Gradul de dezvoltare economică	59
2.2.2. Gradul de manifestare a problemelor privind ocuparea forței de muncă.....	60
2.2.3. Dezvoltarea economică la nivelul regiunilor.....	61
2.3. Diversitatea economică și socială regională în România	62
2.3.1. Caracteristici și particularități ale procesului	62
2.3.2. Situația zonelor defavorizate	65
2.3.3. Aspecte demografice	67
2.4. Întreprinderi mici și mijlocii.....	70
2.5. Investițiile străine	76
2.6. Restructurare industrială/privatizare/ lichidare.....	76
2.7. Programe de susținere a agriculturii	77
2.8. Metodologii de calcul ale decalajelor regionale	79
2.8.1 Considerații generale privind creșterea regională.....	79
2.8.2 Metode de evaluare a creșterii regionale	80
2.8.3 Metodologia de calcul a decalajelor regionale	81
2.9. Strategia și prioritățile pentru agricultură și dezvoltarea rurala în România	96
2.9.1. Tendințe în politicile agricole.....	97
2.9.2. Piețele agricole interne din lume	99
2.9.3. Dezvoltarea multisectorială	101
CAPITOLUL 3 DEZVOLTAREA REGIONALĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.....	104

DEZVOLTARE REGIONALĂ ȘI RURALĂ

3.1. Începuturile regionalismului în Europa	104
3.2. Uniunea Europeană – o privire retrospectivă	108
3.3. Caracteristicile regionalismului actual european.....	109
3.3.1. Regiuni de dezvoltare. Delimitări conceptuale.....	115
3.3.2. Nomenclatorul Unităților Statistice Teritoriale (NUTS) în Uniunea Europeană și România	117
3.3.3. Aspecte generale ale politicii de dezvoltare regională în Uniunea Europeană	122
3.3.4. Instrumentele financiare europene utilizate în programele de dezvoltare regională ale Uniunii Europene. Obiective și inițiative comunitare finanțate	127
3.4. Cadrul instituțional pentru coordonarea, gestionarea și implementarea instrumentelor structurale	139
3.5. Ajustarea dezvoltării economice regionale la cerințele Uniunii Europene.....	139
3.5.1. Modalități de finanțare a dezvoltării sociale și economice în Uniunea Europeană	139
3.5.2. Instrumentele financiare pentru dezvoltarea regională în perioada de preaderare	146
3.5.3. Obiectivele comunitare finanțate de Uniunea Europeană în perioada 2007–2013	148
CAPITOLUL 4 DEZVOLTAREA SPAȚIULUI RURAL ÎN ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ.....	154
4.1. Definiția și caracterizarea spațiului rural românesc.....	154
4.1.1. Funcțiile spațiului rural.....	156
4.1.2. Principalele caracteristici ale spațiului rural românesc	159
4.1.3. Spațiul rural al Uniunii Europene	161
4.1.4. Evoluția istorică a dezvoltării rurale în Europa.....	163
4.2. Impactul situației actuale asupra dezvoltării socio-umane în spațiul rural românesc.....	167
4.2.1. Situația demografică a zonei rurale	167
4.2.2. Piața muncii	170
4.2.3. Structura ocupațională, pe activități economice (1998-2005)	173
4.2.4. Veniturile și nivelul de sărăcie	175
4.2.4. Dezvoltarea afacerilor și turismului	176
CAPITOLUL 5 CADRUL INSTITUȚIONAL ȘI REGLEMENTAR AL DEZVOLTĂRII REGIONALE. STRATEGII ȘI PRINCIPII ALE POLITICILOR REGIONALE	182
5.1. Necesitatea existenței unui cadru instituțional bine organizat și funcțional	182
5.2. Strategiile politicilor regionale	187
5.2.1. Tipuri de strategii de dezvoltare regională	187
5.2.2. Principiile politicilor de dezvoltare regională.....	188
5.3. Instrumentele financiare ale politicii regionale în Uniunea Europeană.....	190

GEORGE UNGUREANU; NICOLETA MATEOC SÎRB

5.4. Principiile implementării fondurilor structurale	190
5.5. Obiectivele politicii regionale în Uniunea Europeană.....	191
5.6. Surse comunitare de finanțare a politicilor de dezvoltare regională.....	199
CAPITOLUL 6 AGRICULTURA – RAMURĂ IMPORTANTĂ	
A DEZVOLTĂRII REGIONALULUI ȘI RURALULUI	204
6.1. Contribuția agriculturii, silviculturii, pisciculturii în formarea Produsului Intern Brut	205
6.2. Problematika resurselor din agricultură	206
6.2.1. Resursele funciare	208
6.2.2. Resursele de muncă	212
6.3. Resursele tehnice și financiare ale agriculturii	216
6.4. Susținerea financiară a agricultorilor din România și Uniunea Europeană	217
6.4.1. Modelul economic al agriculturii din România și Uniunea Europeană și disparități privind principalii indicatori macroeconomici	217
6.4.2. Indicatori bugetari de susținere ai agriculturii din România și Uniunea Europeană.....	222
6.4.3. Principale forme de sprijin acordate în anul 2007, ca prim an după aderarea României la Uniunea Europeană.....	237
6.5. Indicatorii de apreciere a eficienței programelor finanțate din fonduri structurale	241
6.6. Implementarea legislației comunitare în vederea dezvoltării durabile rurale.....	245
6.7. Strategii de integrare a agriculturii românești în comunitatea europeană.....	252
6.7.1. Ajustarea strategiei dezvoltării sectorului agroalimentar la politicile agricole comune	252
6.7.2. Măsuri de sprijin guvernamental prin subvenționare a agriculturii sau prin legea creditului agricol.....	263
6.7.3. Căile de perfecționare a reformei structurale în procesele integrării internaționale	266
BIBLIOGRAFIE.....	268